

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ
SIR GORDON SLYNN
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981¹

*Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,*

Ο κύριος και η κυρία Reina είναι Ιταλοί υπήκοοι που διαμένουν και εργάζονται επί πολλά ήδη έτη στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Την 1η Οκτωβρίου 1979, μετά την γέννηση των διδύμων τέκνων τους, υπέβαλαν στην Landeskreditbank της Βάδης-Βυρτεμβέργης (όπου και διέμεναν) αίτηση να τους χορηγηθεί δάνειο λόγω γεννήσεως τέκνου. Τα δάνεια αυτά προβλέπονται στις «Οδηγίες περί χορηγήσεως οικογενειακών δανείων» του Υπουργείου Έργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων του Land της Βάδης-Βυρτεμβέργης. Τα δάνεια χορηγούνται από την τράπεζα, ενώ το Land αναλαμβάνει το κόστος, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις «οδηγίες». Οι τελευταίες αυτές ορίζουν ότι τα δάνεια χορηγούνται, χωρίς τόκο, στους συζύγους που αποκτούν τέκνο, οι οποίοι έχουν συνήδη διαμονή στην Βάδη-Βυρτεμβέργη και το μέσο μηνιαίο εισόδημα των οποίων δεν υπερβαίνει ορισμένο ποσό, αλλά και ότι το δάνειο χορηγείται μόνο έφ' όσον ο ένας τουλάχιστον από τους γονείς έχει την γερμανική ιθαγένεια. Η τράπεζα απέρριψε την αίτηση, άλως και μόνο επειδή κανείς από τους γονείς δεν είχε την γερμανική ιθαγένεια.

Ο κύριος και η κυρία Reina ήσκησαν προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht της Στουτγάρδης, με την οποία ζητούσαν να υποχρεωθεί η τράπεζα να τους χορηγήσει το δάνειο. Επεκαλέσθησαν κυρίως το άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, «περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο έσωτερικό της

Κοινότητας» (ΕΕ ειδ. έκδ. Ν 257, τόμ. 05/001, σ. 33), τό όποιο έχει ως εξής:

- «1. Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός Κράτους μέλους δέν δύναται στην επικράτεια των άλλων Κρατών μελών νά έχει, λόγω της ιθαγενείας του, διαφορετική μεταχείριση από τους ήμεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την άμοισή, την απόλυση, την επαγγελματική επανεξέταση ή την επανασχόληση άν έχει καταστεί άνεργος.
2. Άπολαύει των ιδίων κοινωνικών και φορολογικών πλεονεκτημάτων μέ τους ήμεδαπούς εργαζομένους.»

Τό ζευγος Reina ισχυρίσθη ότι τό δάνειο λόγω γεννήσεως τέκνου άποτελεί «κοινωνικό πλεονέκτημα» και ότι, έφ' όσον τό δάνειο δέν τους έχορηγείτο λόγω της ιθαγενείας τους, δέν απέλαυαν των ιδίων κοινωνικών πλεονεκτημάτων μέ τους ήμεδαπούς εργαζομένους. Η τράπεζα άντέταξε ότι τό δάνειο αυτό δεν άποτελεί κοινωνικό πλεονέκτημα και ότι ή ίδια ήταν υποχρεωμένη νά τηρήσει τίς προϋποθέσεις που ορίζουν οι οδηγίες, οι όποιες έν πάση περιπτώσει δέν παρέχουν άξίωση επί του δανείου, ή χορήγηση του όποίου έναπόκειται στην διακριτική εύχέρεια της άρμοδίας άρχης.

Κατόπιν των άνωτέρω τό Verwaltungsgericht υπέβαλε δύο έρωτήματα στο Δικαστήριο, τό πρώτο από τά όποια έχει ως εξής:

«Τό άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 πρέπει νά έρμηνευθεί υπό την έννοια ότι εξομοιώνει τους άλλοδαπούς που προέρχονται από χώρες

1 — Μετάφραση από τά άγγλικά.

της ΕΟΚ με τούς ήμεδαπούς ακόμα και στην περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα δημοσίου δικαίου χορηγεί, δάσει έσωτερικών διοικητικών οδηγιών, που δεν θεμελιώνουν όμως καμμία αξίωση, άτοκα δάνεια σε συζύγους, κατόπιν αίτησέως τους, όταν τό εισόδημά τους δεν υπερβαίνει όρισμένο ύψος, σε περίπτωση γεννήσεως τέκνου, γιά την άποφυγή, τόν μετριασμό ή την άντιμετώπιση οικονομικών προβλημάτων, γιά την έξυλπρέτηση δέ των άτόκων δανείων αυτών τό Land της Βάδης-Bυρτεμ-δέργης χορηγεί στο πιστωτικό ίδρυμα ένισχύσεις, ανάλογα με τά κονδύλια που διατίθενται έκάστοτε από τόν προϋπολογισμό, με γνώμονα μεταξύ άλλων την άντιμετώπιση με μέτρα οικογενειακής άρωγής της μειώσεως των γεννήσεων στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και την ελάττωση του άριθμού των περιπτώσεων διακοπής της κησέως;»

Ή τράπεζα προβάλλει προκαταρκτικώς την ένσταση άναρμοδιότητος του Δικαστηρίου επί του άνωτέρω έρωτήματος, λόγω κακής συνθέσεως του δικαστηρίου που εξέδωσε την διάταξη περί παραπομπής. Παρατηρεί δέ ότι ή διάταξη περί άναβολής της δίκης και παραπομπής του ζητήματος στο Δικαστήριο εξέδόθη μόνο από τρεις δικαστές, ενώ τό άρθρο 5 παράγραφος 3 της Verwaltungsgerichtsordnung (της γερμανικής διοικητικής δικονομίας) όρίζει ότι τά πρωτοβάθμια διοικητικά δικαστήρια συντίθενται από τρεις δικαστές και δύο λαϊκά μέλη.

Στό Δικαστήριο δεδαίως έναπόκειται νά αποφασίσει άν τό όργανο που ζητεί από τό Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής άποφάσεως, σύμφωνα με τό άρθρο 177 της συνθήκης ΕΟΚ, είναι «δικαστήριο Κράτους μέλους». Δέν άμφισβητείται τό ότι τό

Verwaltungsgericht είναι δικαστήριο Κράτους μέλους, έπομένως δέν άνακύπτει τέτοιο ζήτημα. Διαφορετικό είναι τό ζήτημα άν τό δικαστήριο έχει την προσήκουσα σύνθεση γιά νά έκδώσει διάταξη σύμφωνα με τούς δικούς του δικονομικούς κανόνες. Στην υπόθεση 75/63, *Hoekstra* κατά *Bedrijfsvereniging voor Betailhandel en Ambachten* ECR 1964, σ. 177, προεβλήθη ή ένσταση ότι τά έρωτήματα είχαν διατυπωθεί και διαδιδασθεί από τόν πρόεδρο του ένδικού δικαστηρίου άντί όλο τό δικαστήριο με άλόφασή του. Τό Δικαστήριο έν τούτοις άπήντησε στά έρωτήματα. Δέν έχω πεισθεί δάσει των ένώπιον του Δικαστηρίου στοιχείων ότι έδω ύπάρχει ελάττωμα της αίτήσεως περί έκδόσεως προδικαστικής άποφάσεως (υπό την έννοια ότι ή αίτηση δεν έπετρέπετο νά γίνει και νά ύπογραφεί από τούς τρεις δικαστές) και κατά την γνώμη μου ή αίτηση πρέπει νά κριθεί παραδεκτή.

Σύμφωνα με τό προοίμιο των οδηγιών περί χορηγήσεως οικογενειακών δανείων, τό σύστημα αυτό καθιερώθη «γιά την άποφυγή, τόν μετριασμό ή την άντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων των οικογενειών, των γονέων που ζούν μόνοι και των έγκύων γυναικών». Σύμφωνα με τό άρθρο 6 των οδηγιών αυτών, «τά οικογενειακά δάνεια έχουν ως σκοπό την προαγωγή της οικογενείας». Στην διάταξη περί παραπομπής, τό Verwaltungsgericht παρέπεμψε τό Δικαστήριο αυτό σε άποσπάσματα από τά πρακτικά των συζητήσεων στο Landtag του Land της Βάδης-Bυρτεμ-δέργης, ύπογραμμίζοντας ότι οι ύποστηρικτές του σχεδίου άνησυχούσαν γιά τόν χαμηλό ρυθμό γεννήσεων και τόν μεγάλο άριθμό των περιπτώσεων διακοπής της κησέως στο Land και ήλπιζαν νά σταματήσουν την τάση αυτή προσφέροντας άρωγή στις έγκύους γυναίκες που έχουν οικονομικές δυσκολίες. Τά δάνεια αποτελούσαν μέρος της άρωγής αυτής. Οι σκέψεις αυτές, καθώς και οι παράγοντες που άναφέρει τό Verwaltungsgericht στο πρώτο έρώτημά του, δείχνουν ότι τά δάνεια

πρέπει έκ πρώτης όψεως νά θεωρηθούν ώς μία μορφή κοινωνικής άρωγής.

Έν τούτοις, ή τράπεζα ισχυρίσθη ότι δέν αποτελούν τελικώς κοινωνικά πλεονεκτήματα κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού 1612/68, επειδή δέν υπάρχει κανείς σύνδεσμος μεταξύ της χορηγήσεως του δανείου και της ιδιότητος του δανειζομένου ως «έργαζομένου», ούτε άλλωστε τά δάνεια αυτά επιδρούν καθόλου επί της εύχειρας διακινήσεως των έργαζομένων εντός της Κοινότητας. Έλέχθη ότι ή καθιέρωση των δανείων έξυπηρετεί δημογραφικούς σκοπούς και ότι όπωσδήποτε δέν δύνανται νά χαρακτηρισθούν ως «όροι έργασίας» κατά την έννοια του άρθρου 48 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΟΚ.

Προφανώς είναι δυνατόν νά υποστηριχθεί ότι τό άρθρο 7 παράγραφος 2 πρέπει νά έρμηνευθεί υπό την έννοια ότι καλύπτει μόνο τά κοινωνικά πλεονεκτήματα πού παρέχονται στους ήμεδαπούς έργαζομένους υπό την ιδιότητά τους ως έργαζομένων. Τό Δικαστήριο όμως έχει ήδη άποφανθεί ότι ό όρος «κοινωνικά πλεονεκτήματα» του άρθρου 7 παράγραφος 2 του κανονισμού 1612/68 δέν δύνανται νά έρμηνευθεί στενά, και δέν δύνανται ιδίως νά περιορισθελ σέ ώφελήματα πού συνδέονται μέ την ίδια την σύμβαση έργασίας. Αναφέρομαι στην υπόθεση 32/75, *Anita Christini κατά Société nationale des chemins de fer français*, ECR 1975, σ. 1085, στην σελίδα 1094, και στην υπόθεση 207/78, *Ministère public κατά Even*, ECR 1979, σ. 2019, στην σελίδα 2034. Έξ άλλου, τό άρθρο 49 επιβάλλει στό Συμβούλιο τό καθήκον νά λάβει μέ κανονισμούς τά αναγκαία μέτρα γιά νά πραγματοποιηθεί ή έλεύθερη κυκλοφορία των έργαζομένων, «ιδίως» δέ τά μέτρα πού αναφέρονται μετά την λέξη αυτή. Η λέξη «ιδίως» δείχνει ότι ό κατάλογος πού ακολουθεί δέν έξαντλεί όλες τίς περιπτώσεις. Οί κανόνες περί των προϋποθέσεων άπολαύσεως ώφελημάτων κοινωνικού χαρακτήρος οί όποιοι προβαίνουν σέ διακρίσεις μεταξύ

των ύπηκόων των διαφόρων Κρατών μελών δύνανται κατά την γνώμη μου νά αποτελούν έμπόδια στην έλεύθερη κυκλοφορία των έργαζομένων, έστω και άν δέν συνδέονται μέ την σύμβαση έργασίας. Οί κανόνες αυτοί δύνανται συνεπώς νά καταργηθούν μέ νέα νομοθεσία, ή όποία θεσπίζεται σύμφωνα μέ τό άρθρο 49 της συνθήκης ΕΟΚ.

Η θέωση αυτή μου φαίνεται συνεπής πρós την συλλογιστική του Δικαστηρίου στην υπόθεση 9/74, *Casagrande κατά Landeshauptstadt München*, ECR 1974, σ. 773, στην όποία τό Δικαστήριο άπεφάνθη ότι ή άπαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας του άρθρου 12 του κανονισμού 1612/68 καλύπτει όχι μόνο τους κανόνες πού άφορούν τους όρους υπό τους όποιους τά παιδιά γίνονται δεκτά στά σχολεία, αλλά και τά γενικά μέτρα μέ τά όποια επιδιώκεται ή διευκόλυνση της παρακολουθήσεως των μαθημάτων.

Τό γεγονός ότι ένα κοινωνικό πλεονέκτημα παρέχεται ένδεχομένως, μεταξύ άλλων, από λόγους δημογραφικής πολιτικής δέν μου φαίνεται ότι άναμφεί τό ότι τό πλεονέκτημα αυτό έμπίπτει στό άρθρο 7 παράγραφος 2. Όπως παρετήρησε ό γενικός εισαγγελέας Trabucchi στην υπόθεση *Cristini* (σ. 1098):

«Πρόκειται άναμφιδόλως περί ενός *κοινωνικού πλεονεκτήματος*, ό ένδεχόμενος ή πραγματικός σύνδεσμος του όποιου μέ μία πολιτική δημογραφικής ανάπτυξεως δέν δύνανται νά του άφαιρέσει τόν κύριο χαρακτήρα του ως άντισταθμίσεως των οικογενειακών δαράν.»

Δέν δέχομαι συνεπώς τό έπιχείρημα της τραπεζής ότι, επειδή μέ τό σύστημα των δανείων λόγω γεννήσεως τέκνου δέν επιδιώκετο νά τεθούν οί άλλοδαποί σέ μειονεκτική θέση, αλλά νά άντισταθμισθελ ό χαμηλός ρυθμός των γεννήσεων των γερ-

μανών υπηκόων ξένατι του ρυθμού των γεννήσεων του άλλοδαπου πληθυσμού, τό γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα ή απάντηση στο έρώτημα νά αποδάνει κατά του ζεύγους Reina. Ακόμη καί αν ο ρυθμός των γεννήσεων όλων των μεταναστών εργαζομένων είναι σχετικά ύψηλός, όπως φαίνεται ή τράπεζα νά διατείνεται, παραμένει τό γεγονός ότι τά δάνεια αυτά χορηγούνται σέ οικογένειες μέ χαμηλά εισοδήματα δάσει των αναγκών τους. Από της απόψεως αυτής, ο εργαζόμενος πού είναι υπήκοος άλλου Κράτους μέλους δικαιούται τά ίδια κοινωνικά πλεονεκτήματα όπως οι ήμεδαποί εργαζόμενοι.

Ούτε δύναμαι νά δεχθώ τό επιχείρημα της τραπεζής ότι τά έν λόγω δάνεια δέν περιλαμβάνονται στα «κοινωνικά πλεονεκτήματα», επειδή κάθε Κράτος μέλος διατηρεί την έξουσία νά μεταχειρίζεται διαφορετικά τους υπηκόους του καί τους άλλοδαπούς, όσον άφορά τά άστικά δικαιώματα καί υποχρεώσεις. Υπάρχουν φυσικά θέματα πού άνήκουν στην σφαίρα των άστικών δικαιωμάτων καί δέν έμπέτουν στο πεδίο έφαρμογής των άρθρων 48-51 της συνθήκης ΕΟΚ καί της νομοθεσίας πού έθεσπίσθη δάσει αυτών. Δέν θεωρώ ότι τά δάνεια λόγω γεννήσεως τέκνου, όπως τά δάνεια πού αποτελούν τό αντικείμενο της παρούσης υποθέσεως, πρέπει νά χαρακτηρισθούν ως άστικά δικαιώματα εκτός του πεδίου έφαρμογής των άρθρων 48-51 της συνθήκης ΕΟΚ. Κατά την γνώμη μου, τό επιχείρημα της τραπεζής δέν ενισχύεται καθόλου από την υπόθεση *Gilbert Even*, την όποία ή τράπεζα επικαλείται.

Η υπόθεση αυτή άφορούσε ένα σύστημα ευεργετημάτων για τά θύματα πολέμου, ο κύριος σκοπός του όποιου ήταν «νά προσφέρει στους Βέλγους εργαζόμενους πού

πολέμησαν μέ τίς συμμαχικές δυνάμεις μεταξύ της 10ης Μαΐου 1940 καί της 8ης Μαΐου 1945 καί κατέστησαν άνίκανοι προς εργασία λόγω πολεμικού συμβάντος ... μία απόδειξη έθνικής άναγνωρίσεως ... καί νά τους παράσχει ... ένα ευεργέτημα για τίς υπηρεσίες πού προσέφεραν στην χώρα τους κατ' αυτό τον τρόπο». Ένα τέτοιο ευεργέτημα, πού παρέχεται στο πλαίσιο της έθνικής άναγνωρίσεως, δέν ήταν δυνατόν νά θεωρηθεί ως «κοινωνικό πλεονέκτημα» κατά την έννοια του άρθρου 7. Πράγματι, πρέπει νά σημειωθεί ότι στην υπόθεση εκείνη τό Δικαστήριο αποφάνθη ότι έμπέτουν στον κανονισμό 1612/68 τά πλεονεκτήματα εκείνα «τά όποία — άνεξαρτήτως του αν συνδέονται προς όρισμένη σύμβαση εργασίας ή όχι — χορηγούνται έν γενεί στους ήμεδαπούς εργαζόμενους κυρίως λόγω της αντικειμενικής ιδιότητός τους ως εργαζομένων ή απλώς καί μόνο λόγω της διαμονής τους έντός της έθνικής έπικρατείας καί ή επέκταση επομένως των όποιων στους εργαζόμενους πού είναι υπήκοοι άλλων Κρατών μελών φαίνεται ικανή νά διευκολύνει την διακίνησή τους έντός της Κοινότητας» (σκέψη 22). Τό ειδικό αυτό ευεργέτημα δέν αποτελούσε ευεργέτημα πού παρέχεται «στούς ήμεδαπούς εργαζόμενους λόγω κυρίως της ιδιότητός τους ως εργαζομένων ή λόγω της διαμονής τους έντός της έθνικής έπικρατείας καί συνεπώς δέν συγκεντρώνει τά άπαραίτητα χαρακτηριστικά των «κοινωνικών» πλεονεκτημάτων» του άρθρου 7 παράγραφος 2».

Η τράπεζα ισχυρίσθη επί πλέον ότι ή πολιτική της διακρίσεως μεταξύ γερμανών υπηκόων καί άλλοδαπων δικαιολογείται αντικειμενικά, επειδή πολλοί διακινούμενοι εργαζόμενοι έπιστρέφουν στην πατρίδα τους κατά την διάρκεια της προθεσμίας έξοφλήσεως του δανείου, ή όποία άνέρχεται σέ έπτά έτη. Έλέγχη ότι συχνά είναι δύσκολο νά άνευρεθούν οι νέες διευθύνσεις των εργαζομένων αυτών καί ότι ή άπόδοση του δανείου στίς περιπτώσεις αυτές συνεπά-

γεται πρόσθετα έξοδα νομικής και διοικητικής φύσεως. Οι σκέψεις αυτές θα δικαιολογούσαν ίσως την επιβολή όρισμένων προϋποθέσεων, με σκοπό την προστασία της τραπέζης σε περίπτωση αναχωρήσεως των δανεισθέντων από την επικράτεια. Δεν δύνανται όμως να δικαιολογήσουν την εξαίρεση των υπηκόων των άλλων Κρατών μελών από το όλο σύστημα ακόμη και όταν οι υπήκοοι αυτοί έχουν εγκατασταθεί μόνιμως στο Land της Βάδης-Βυρτεμβέργης, ιδίως δε όταν οι Γερμανοί υπήκοοι δικαιούνται τα δάνεια ανεξαρτήτως της προθεσμίας τους να αλλάζουν κατοικία.

Τέλος, η τράπεζα ισχυρίσθη ότι τα εν λόγω δάνεια δεν είναι δυνατόν να αποτελούν κοινωνικά πλεονεκτήματα κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού 1612/68, επειδή, αντιθέτως προς την χορηγούμενη έκπτωση επί των εισιτηρίων που αποτελούσε το αντικείμενο της υποθέσεως *Christini*, δεν χορηγούνται δάσει νομικής υποχρεώσεως, αλλά δάσει διακριτικής ευχερείας. Το επιχείρημα αυτό δεν σημαίνει ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν δύναται να παράσχει δικαίωμα επί ευεργετήματος το οποίο άλλως θα έναπέκειτο στην διακριτική ευχέρεια της αρμοδίας αρχής, αλλά ότι το ευεργέτημα που έναπόκειται σε διακριτική ευχέρεια δεν αποτελεί «κοινωνικό πλεονέκτημα» κατά την έννοια του άρθρου 7 παράγραφος 2. "Αν η πρόταση αυτή έγι-νετο δεκτή, οι συνέπειες θα ήταν εξαιρετικά εύρες, αφού δεν είναι άσυνήθιστη ή δάσει διακριτικής ευχερείας παροχή από τις εθνικές αρχές κοινωνικών ευεργετημάτων σε όσους έχουν ανάγκη. "Αν έσκο-πείτο η εξαίρεση όλων αυτών των ευεργετημάτων από την έννοια των «κοινωνικών πλεονεκτημάτων», αυτό θα έπρεπε λογικά να αναφέρεται ρητώς στο άρθρο. Τίποτε όμως τέτοιο δεν αναφέρεται: αντι-θέτως μάλιστα, γίνεται λόγος περί «κοινωνικών πλεονεκτημάτων» και όχι «κοινωνικών δικαιωμάτων». Ό αποκλεισμός των υπηκόων των άλλων Κρατών μελών από την δυνατότητα να τυχουν των ευεργετημάτων αυτών θα απέτρεπε σημαντικό

έμπόδιο στην ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων. Για τους λόγους αυτούς καταλήγω στο συμπέρασμα ότι ο όρος «κοινωνικά πλεονεκτήματα» του άρθρου 7 περιλαμβάνει τα ευεργετήματα που έναπό-κινεται σε διακριτική ευχέρεια.

Κατά συνέπεια, είμαι της γνώμης ότι πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση στο πρώτο ερώτημα. "Αν η άποψη αυτή γίνει δεκτή, τότε παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα του Verwaltungsgericht, στο οποίο το Δικαστήριο καλείται να δώσει απάντηση μόνο σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα. Με το δεύτερο ερώτημα το Δικαστήριο ερωτάται αν το άρθρο 7 της συνθήκης ΕΟΚ απαγορεύει την διάκριση μεταξύ γερμανών υπηκόων και υπηκόων άλλων Κρατών μελών, όσον αφορά την χορήγηση δανείων λόγω γεννή-σεως τέκνου. Το άρθρο αυτό όρίζει εν μέρει ότι:

«Εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσης συνθήκης, και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω θραγενείας».

Για τους λόγους που έχω ήδη αναφέρει, οι όροι και οι προϋποθέσεις της χορηγήσεως των δανείων λόγω γεννήσεως τέκνου είναι δυνατόν τελικώς να αποτελούν έμπόδια στην ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, τα όποια πρέπει να καταργηθούν σύμφωνα με το άρθρο 49. "Από της απόψεως αυτής, οι όροι και οι προϋποθέσεις αυτές έμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης και θα έκαλύπτοντο από τον γενικό κανόνα του άρθρου 7, αν δεν έκαλύπτοντο από την ειδική εφαρμογή του κανόνος 7, η όποια περιέχεται στο άρθρο 7 του κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου.

Γιά τούς λόγους αὐτούς προτείνω στό Δικαστήριο νά δώσει τήν ἐξῆς ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα τοῦ Verwaltungsgericht:

Ἐάν σέ ἓνα Κράτος μέλος προβλέπεται (δίδει ἐσωτερικῶν διοικητικῶν ὁδηγιῶν πού δέν θεμελιώνουν ὅμως καμμία ἀξίωση) ἡ χορήγηση ἀπό ἓνα πιστωτικό ἴδρυμα δημοσίου δικαίου ἀτόκων δανείων σέ συζύγους λόγω τῆς γεννήσεως τέκνου, ὑπό τήν προϋπόθεση ὅτι τό εἰσόδημα τοῦ ζεύγους δέν ὑπερβαίνει ὁρισμένο ποσό, μέ τήν ὁποία χορήγηση ἐπιδιώκεται ἡ ἀποφυγή, ὁ μετριασμός ἢ ἡ ἀντιμετώπιση οἰκονομικῶν δυσκολιῶν, καί ἐφ' ὅσον ἡ ὑπεύθυνη κυβέρνηση χορηγεῖ στό ἴδρυμα ἐνισχύσεις ἀπό τό δημόσιο ταμεῖο γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν δανείων αὐτῶν, ἀνάλογα μέ τά κονδύλια πού διατίθενται ἐκάστοτε ἀπό τόν προϋπολογισμό (ἀκόμη δέ καί ἂν αὐτό γίνεται μέ σκοπό, μεταξύ ἄλλων, τήν ἀντιμετώπιση μέ μέτρα οἰκογενειακῆς ἀρωγῆς τῆς μειώσεως τῶν γεννήσεων στό Κράτος μέλος καί τήν ἐλάττωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν περιπτώσεων διακοπῆς τῆς κυήσεως), τά δάνεια αὐτά ἀποτελοῦν «κοινωνικά πλεονεκτήματα» κατὰ τήν ἔννοια τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 1612/68 καί συνεπῶς ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι πού εἶναι ὑπῆκοοι Κράτους μέλους δικαιοῦνται τά δάνεια αὐτά ὑπό τίς ἴδιες προϋποθέσεις, ὅπως οἱ ὑπῆκοοι τοῦ κράτους στό ὁποῖο χορηγοῦνται τά δάνεια αὐτά.